

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1512

гр. София, 19.07.2022 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО XII ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в закрито заседание на деветнадесети юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ани Захариева

Членове: Доротея Кехайова
Теодора Анг. Карабашева

като разглежда докладваното от Доротея Кехайова Въззивно частно наказателно дело № 20221100602666 по описа за 2022 година

Производството е по реда на глава XXII от НПК.

Образувано е по жалба на адв. И.М. в качеството ѝ на повереник на непълнолетния пострадал Х.А. К., действащ лично и със съгласието на баща си А.Х. К., срещу протоколно определение на Софийския районен съд (СРС) от 09.06.2022 г., постановено по НОХД № 11051/2021 г. по описа на съда, с което е отхвърлено искането ѝ за конституиране на Х. К. като частен обвинител в наказателното производство, като неотговарящо на изискванията на процесуалния закон.

В жалбата се твърди, че искането за конституиране на пострадалото лице като страна в наказателното производство следва да се счита за своевременно направено, изхождащо от субект, притежаващ активна процесуална легитимация, доколкото Х. К. е претърпял имуществени вреди от престъплението по чл. 183, ал. 1 НК, в предвидената в закона устна форма и от надлежно упълномощен повереник. С оглед изложеното се отправя искане за отмяна на определението на СРС и конституирането на Х.А. К. като частен обвинител в наказателното производство.

Софийският градски съд, след преценка на направените в жалбата оплаквания, атакувания съдебен акт и доказателствата, относими към предмета на производството, намира за установено следното:

Производството пред СРС е образувано по внесен в съда обвинителен акт срещу подсъдимата П.А. К.а за извършено престъпление по чл. 183, ал. 1 от НК.

С разпореждане от 28.09.2021 г. съдията-докладчик е насрочил разглеждането на делото в открито разпоредително заседание, като изрично е постановил препис от същото да се връчи на подсъдимата К.а, на СРП, както и на пострадалия Х.А. К., чрез законния му представител /А.Х. К./, който да бъде уведомен за правата му по чл. 247в, ал. 3 от НПК. С разпореждането съдията-докладчик е указал пострадалото лице да бъде уведомено чрез законния му представител за правото му в 7-дневен срок от връчване на съобщението да направи искане за конституиране като граждански ищец. Съдът **не е разяснил** правото на пострадалото лице да се конституира като частен обвинител в наказателното производство, водено срещу подсъдимата П.А. К.а за извършено престъпление по чл. 183, ал. 1 от НК.

В първото по делото с.з., проведено на 23.11.2021 г. адв. М. изрично е заявила пред

съда, че тъй като пострадалият Х. К. вече е непълнолетен, отправя искане за отлагане на делото и предоставяне на възможност на същия да упражни надлежно правата си като частен обвинител. Запазването на правото на защита на пострадалия е станало повод първоинстанционният съд да отложи делото за друга дата. В следващите две поредни с.з., проведени съответно на 15.02.2022 г. и на 29.03.2022 г. поради неосигуряване на служебен защитник на подсъдимата, какъвто тя изрично е заявила, че желае да ѝ бъде назначен ход на делото не е бил даден.

В с.з., проведено на 09.06.2022 г. съдът е провел открито разпоредително заседание с участието на подсъдимата, служебния ѝ защитник, представител на обвинението и на повереника на непълнолетния пострадал Х. К., надлежно упълномощен лично от него и със съгласието на баща му – А. К.. Независимо от обстоятелството, че до този момент съдът не е разяснил правото на Х.А. К., да се конституира като частен обвинител в наказателното производство /нито с разпореждането за насрочване на делото в разпоредително заседание, нито след това/, след вземане на становище от участващите в наказателното производство страни, е бил даден ход на разпоредителното съдебно заседание. Била е снета самоличността на подсъдимата, на която са ѝ били разяснени правата, които има в наказателното производство и е била снета самоличността на бащата на пострадалото лице - А. К. в качеството му на свидетел като му е била разяснена отговорността по чл. 290, ал. 1 НК. Съдът отново не е разяснил правата на пострадалото лице, представлявано в с.з. от повереник, които има в качеството на пострадал, включително правото да се конституира като частен обвинител. След изслушването на становището на прокурора по въпросите по чл. 248, ал. 1 НПК, съдът е предоставил тази възможност и на повереника на пострадалия К. – адв. М., която освен становище по въпросите, предмет на обсъждане в разпоредителното заседание е направила искане за конституиране на пострадалия Х. К. като частен обвинител. На направеното искане представителят на държавното обвинение не е възразил. Защитникът на подсъдимата е счел, че това искане следва да бъде оставено без уважение, доколкото е направено след срока по чл. 77, ал. 3 от НПК, както и поради обстоятелството, че не е станало ясно дали искането се прави именно във връзка с настоящето дело. Във връзка с това е било направено възражение от адв. М., че разполага с представителна власт да упражни правата на пострадалия К. по чл. 76 НПК, за което е представила доказателства няколко месеца преди провеждането на разпоредителното заседание. Независимо от това СРС приел искането за неотговарящо на „разпоредбите на закона“ и е постановил обжалваното определение, с което е оставил без уважение молбата, с която е бил сезиран.

Софийският градски съд (СГС) намира обжалваното определение за **незаконосъобразно** и подлежащо на отмяна по следните съображения:

На първо място въззивният съдебен състав отбелязва, че при произнасяне по реда на чл. 248, ал. 2 от НПК, съдът обсъжда единствено процесуалната допустимост на молбата, с която е бил сезиран. Независимо от това СГС констатира, че в обжалваното определение липсват мотиви. Съдът, съгл. чл. 34 от НПК е длъжен да мотивира всеки свой акт. В случая е налице единствено констатация за несъответствие на депозираната молба с „разпоредбите на закона“.

Извън този недостатък на обжалвания съдебен акт, въззивната инстанция констатира, че първоинстанционният съд е постановил обжалваното определение без да отчете, че жалбоподателят-молител изобщо не е получавал съобщение по чл. 247б от НПК, в което да са му били разяснени правата по чл. 76 и сл. НПК (бил е уведомен единствено за тези по чл. 84 и сл. НПК). Всъщност правата, с които разполага като пострадал изобщо не са му били разяснени, нито лично, нито чрез повереника му; нито до започването на откритото разпоредително заседание, нито в по-късен момент. Ето защо и пострадалият е бил лишен от възможност да упражни правото си по чл. 76, ал. 1 от НПК чрез молба по чл. 77, ал. 1 от НПК, заявена в преклузивния срок по чл. 77, ал. 3 от НПК, съгласно която разпоредба,

срокът до който може да се подаде молба по чл. 77, ал. 1 от НПК за участие по делото като частен обвинител е до започване на разпоредителното заседание.

При провеждането на разпоредителното заседание повереникът, упълномощен от Х. К. /лично и със съгласието на баща му/ е взел отношение по част от въпросите по чл. 248, ал. 1 от НПК и е отправил искане за конституирането му като допълнителна страна в производството. С тези си процесуални действия надлежно упълномощения повереник на пострадалия ясно е демонстрирал намерението си да упражни правата, които процесуалният закон му гарантира. Практически, обстоятелството, че съдът изобщо не е разяснил правата на пострадалото лице, не само преди, но и след започването на разпоредителното заседание по делото, е довело като резултат до това, че към момента, в който правоимащото лице е отправило искане с правно основание чл. 76 НПК, те вече са били преклудирани. Тук следва да се обърне внимание на районния съд, че процесуално коректният момент за разясняването на правата на пострадалия /не само тези по чл. 84 и сл. от НПК, но и тези по чл. 76 и сл. НПК/, включително това да вземе отношение по реда на чл. 247в, ал. 4 от НПК следва да предхожда преценката относно наличието на предпоставките за даване ход на разпоредителното заседание. Връчване на съобщението на пострадалото лице по чл. 247б от НК, в което не са му били разяснени правата, с които разполага в наказателното производство в тяхната цялост в хипотеза, в която с процесуалното си поведение той е демонстрирал, че не се е дезинтересирал от процеса, е било пречка изобщо за даване ход на делото в разпоредително заседание. Като го е сторил съдът е допуснал съществено процесуално нарушение по чл. 348, ал. 3, т. 1 от НПК, тъй като е ограничил правата на пострадалия по чл. 79 от НПК, сред които и правото да участва в съдебното производство.

Предвид нередовно проведената процедура по чл. 247б НПК спрямо пострадалия по делото и неуведомяването му за правата в производството включително след започването на разпоредителното съдебно заседание, съдът не е имал право да прецени молбата по чл. 77, ал. 1 от НПК като несъответстваща на законовите разпоредби, респ. че е подадена след преклузивния срок по чл. 77, ал. 3 от НПК, тъй като той не тече за пострадалия при положение, че не е бил надлежно уведомен за правата си.

На следващо място съгласно разпоредбата чл. 77, ал. 1 и ал. 2 НПК молбата за участие в съдебното производство като частен обвинител може да бъде и устна, като трябва да съдържа данни единствено за лицето, което я подава, и за обстоятелствата, на които се основава. В случая устно формулираната молба за конституиране на пострадалия като частен обвинител не поражда неяснота нито за това от кое лице изхожда, нито за това от кое престъпление се претендира да е претърпяло вреди, доколкото обвинението срещу подс. П. К.а е едно единствено, такова по чл. 183, ал. 1 НПК, от което безспорно може да има пострадал (лице, претърпяло имуществени и/или неимуществени вреди от престъплението).

С оглед всичко изложено, въззивният състав намира, че атакуваното определение следва да бъде отменено като неправилно, като вместо него се постанови такова, с което да бъде уважена молбата на адв. М. за конституиране на Х.А. К., действащ лично и със съгласието на баща си като частен обвинител, като делото бъде върнато на първоинстанционния съд за продължаване на съдопроизводствените действия.

Поради изложените съображения и на основание чл. 345, ал. 2 и 3, вр. чл. 336 от НПК, СГС, НО, XII въззивен състав

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ протоколно определение от 09.06.2022 г., постановено по НОХД № 11051/2021 г. по описа на СРС, НО, 20 състав, с което е отхвърлено искането за конституиране на Х.А. К. като частен обвинител в наказателното производство.

КОНСТИТУИРА Х.А. К. като частен обвинител по НОХД № 11051/2021 г. по описа на СРС, НО, 20 състав.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____